

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és ünnep utáni napok kivételével.

Beszerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Justhék szövetségesei.

(—a.) Egy évtized óta a szociáldemokraták a kereszténység legnagyobb ünnepein szokták tartani az ő kongresszusait. Ez jellemző rájuk s ez is egy ok arra, hogy a jóra való keresztény nép távol tartsa magát a felforgató elemek mozgalmaitól. Ugy látszik, meg is teszi.

A kongresszus első napján sok panaszt esett amiatt, hogy a párttagok nem fizetik a pártadót; az egyik vidéki párttitkár pedig amiatt panaszkodott, hogy Dunántul, a klerikalizmus fészkében a legtöbb községben kapával-kaszával fogadják a szociálista agitátorokat. Persze a darabant világ óta elkényeztetett szociálista vigéceknek nem izlik ez a lelkes fogadtatás.

Általában a kongresszusi tárgyalások legnagyobb részét a kölcsönös panaszok tették ki, pedig a szólásszabadság nagyobb dicsőségére mintegy harminc vidéki panaszkodót nem engedtek szóhoz jutni. A vidékiek panaszkodtak a fővárosi vezetők ellen, amiatt, hogy ezek, mióta bejutottak a betegségyező pénztárak busásan fizetett hivatalaiba, beadták derekukat a kormánynak, deputációkat vezetnek a miniszterekhez s nem

képviselek a proletárok érdekeit, — a zsiros konczhoz jutott vezetők pedig viszont a vidéket szidják, hogy kevés pénz liferálnak nekik.

Mindez a nemzetközi szociáldemokráciának kétségbevonhatatlan hanyatlását jelenti.

De e panaszokon kívül más érdekes tünetek is merültek fel a kongresszuson. Nemcsak a vidék áldott jó népe kezd kijózanodni, hanem a vezetők között is akad már egy-egy, amelyik tisztábban kezd látni és normálisabban gondolkodni. Egyik delegátus például kárhóztatta a vezetőségnek azt az eljárását, hogy a párt megállapított programjától eltérve »a tanítók kedvéért« (ugyan a 35.000 tanító közül hány ilyen szerencsétlen lehet?) napirendre tűzték az iskolák államosítását. Egy másik delegátus pedig nem habozott kijelenteni, hogy nem szeretné a szociáldemokrata párt gyors győzelmét, mert ez a kulturálatlan tömeg győzelmét jelentené.

Ime akadt már egy szociálista vezér, aki fél a kulturálatlan tömeg győzelmétől.

Ezzel szemben pedig a magukat a legmagyarabb pártnak tartó Justh Gyuláék és Bathhányék oly vakok, hogy mint azelőtt nem láttak egyebet, mint bankot

és bankot, úgy most meg mindenben az általános titkos egyenlő és községenkinti választói jogot látják. Beszélhetnek nekik véderőreformról vagy a közigazgatás államosításáról — nekik Hekuba minden egyéb, csak jöjjön mielőbb az általános titkos, amelytől ime már egy szociálista vezér is fél, mint a kulturálatlan tömeg győzelmétől.

A többi szociálisták persze nem félnek ettől, sőt, hogy mielőbb elérjék e régi titkos álmuk teljesedését, most a kongresszuson arról az indítványról tárgyaltak, hogy míg a véderő vita alkalmából a Justh-párt nagy akciót fog indítani a parlamentben a választójogért, azalatt ők ennek érdekében mozgósítsák az utcát, hogy így erősítsék Justhék küzdelmét s előmozdítsák az általános titkos diadalát.

Két napig tanácskoztak az érdekes indítvány felett s végül nagy többséggel elfogadva azt elhatározták, hogy bizva Justhékban és melléjük állva a szervezett munkásság erejének és minden eszközének felhasználásával végsőig elszánt harcot fognak vívni.

Justhék büszkék lehetnek legújabb szövetségeseikre.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A mexikói munkáviszonyokról.

Irta dr. Hoffmann Ferenc kir. gazd. akadémiai tanár.

A MEXIKÓBÓL érkező háborús hírek közeli érdekeinket és komoly aggodalomba ejtenek mindannyiunkat, kiknek Mexikóban ismerőseink, barátaink vagy hozzátartozóink vannak. Már pedig vagyunk idehaza elegendő, kik ilyen formán a mexikói viszonyok iránt érdekeltek vagyunk.

Sajnos, hogy Mexika császára mexikói hadjáratának és kivégeztetésének szomorú emlékét ily forradalmi hírek elevenítik fel.

Társadalmunknak azon tiszteletreméltó öreg tagjai, kik a mexikói hadjáratoknak tanúi voltak, emlékezhetnek még arra a természeti szépséggel és gazdagsággal megáldott országra, mely mint egy édenkert valóságos lebilincseli a szemlőt.

A mexikói egyesült államok északon mintegy 1200 km. hosszú vonalon határos egy másik közép-északi állammal az Amerikai Egyesült Államokkal. Ettől kezdve folyton a keskeny-dű

nyulik délre merészen kiemelkedve nyugaton a Csendes-Oceán, keleten pedig a mexikói öbölből. A területe tulajdonképpen egy hatalmas fensík, melynek felülete 900 és közel 4000 méter között ingadozik s végül lenyulik Quatemala középamerikai államig, hol egy valóságos forró égővi mocsárban végződik Oaxaca állam területén.

Az idegen utas elmerengve a természet felülmúlhatatlan szépségein és gazdagságán, nem is sejtí mily ádáz küzdelmet vív ember ember ellen abban az édenkertben, mely a békének szentelt csarnoka lehetne. Nem is sejtí az átutazó azt az igazi öngyilkos nemzeti politikát, mely a meggazdagodás utáni örült hajzában egy nemzet fiait egymásra uszítja. Csak hogyha az idegen tovább ott tartózkodik s hírlapok útján figyelemmel kíséri a közhangulatot, akkor látja be, hogy a mexikói társadalmi, gazdasági viszonyoknak elkerülhetetlen következménye volt a kitört forradalmi állapot.

Mexikó tulajdonképpen a béke áldásait sohasem élvezhette, mióta a fehér ember a spanyol hódítók személyében a földrészt felfedezte. Az őslakók folyton nyögték a hódítók jármát. Majd pedig a spanyol hódítóknak, az őslakókon elkövetett kegyetlenkedéseit az újabb kor-

mányhatalmon ülő kapitalista generáció kegyetlenkedései juttatták fel-désbe.

A jelenlegi elnöknek Porfirio Diaznak, mint erőszakos természetű embernek még ifjú korában sikerült magához ragadni a hatalmat. El kell ismerni, hogy Mexikó az egységes állami létet Diaznak köszönheti, aki mint katonája magához ragadott állami hatalmat később mint államférfi nagy zsenialitással mindvégig meg is tartotta. Csak hogy, amint a forradalom bizonyítja, Diaz kormányának mélyen fekvő hibái vannak, Mexikó csak névleg köztársaság, tényleg azonban egy kényuralom, hol a nép akaratmegnyilvánása csak a kormány által kijelölt úton haladhat.

Diaz elnök tevékenységének és hatalmának csúcspontján antikvitatikus rendszerének megalapításakor válogatott politikusok nagy seregére szorult. Ezek az ő hosszú elnöksége alatt vállaltak dolgoztak az államhatalom kiépítésén, de fáradságuk után kezdettől fogva busás honoráriumot kívántak. A zseniális és vaskezű Diaz kénytelen volt tűrni, hogy az ő hívei a politika emere alatt miként ragadnak magukhoz hatalmat és gazdasági előnyöket, anélkül, hogy annak idejénkoran újat állhatt volna. Így néte ki magát az oligarcha a plu-

Tavaszi és nyári cipőkülönlegességek

„KOBRAK“-nál

Helybéli és vidéki telefon: 847.

28

Rákóczi-ut 3.

A szabadkőművesség válsága.

»A disszonancia a Nagygyűlést megelőző péntek esti közös munkán jelentkezett első ízben — folytatja az impresszionista. A *Minerva* páholy akciójáról folyt az eszmecsere (a vidéki páholyokkal való kapcsolat tárgyában) s annak során konstatáltatott, hogy a nemzetiségi páholyokra vonatkozó kérdésnek absolute nem volt az az értelme, amelyet annak a *Nemzeti* páholy éies hangja, kiméletlen támadó és testvérietlenül bántó szellemű táblája imputált. Mégis amikor az utóbbi páholy főmestere a kérdés lényegeinek tárgytalanságát elismerte, egy enyhítő és testvéri szava nem volt a megbántott és intencióiban meggyanusított testvérekhez. Sőt ugyanaz a szélsőségig menő türelmetlenség nyilvánult meg szavaiban, amely a *Nemzeti* p. túlzott sovinizmussát a szabadkőművesi felfogás korlátain messze túlhatja. — Csak természetes, hogy ez a modor, amelyre a *Martinovics* p. főmestere nyomban rámutatott, izgalmat, sőt vihart váltott ki s a nagymesternek és h. nagymesternek *erélyes beavatkozásra volt szükség, hogy az ingerült kedélyek valamelyest lecsillapodhassanak.* Konstatálni kell azonban, hogy a türelmetlenség a szkszi viselkedéstől eltérő modor és indulatosság megint csak az izolált p. részéről nyilatkozott meg s szinte kirívóvá tette annak elszigeteltségét a Szövetségben.«

A tisztújítások és a Nagygyűlés idejének áthelyezése oly időszakra, amely a páholyok munka folytonosságát meg nem szakítja, régi és szokszorosan megokolt óhaj volt. A Nagygyűlés elvben hozzájárult a *Minerva* p. erre vonatkozó indítványához s a szövetség tanács, amelyhez a konkrét javaslatot utasította a mostani nagygyűlés elé ily értelmű javaslatot terjesztett.

Sajnos, megint erőpróbát kényszerített reánk a tradíciókhoz ragaszkodó maradás s

tokrácia, melyet Diaz, amint öregedett, annál kevésbé nélkülözhetett. Így a kormány tagjai egyenként megmérhetetlen vagyont halmoztak össze ültetvényekben, bányákban, államkötvényekben, gyári és vasuti részvényekben.

Ugyancsak, kik Mexikó kormányán ülnek, uralják az ipari, forgalmi és pénzügyi viszonyokat is. Onsz politikájukhoz fogható a föld kerekégén egy államban sem találhatni. Ovék a hatalom, a vagyon, a műveltség, az ész és természetesen a jövedelem is. Ők foglalják le a vagyonszerzés minden kínálkozó előnyeit.

Mexikóban még ma is hűbér szerű viszonyok vannak. Epen úgy mint nálunk 1848 előtt jobbágyság volt, úgy van ezidőszert Mexikóban a gyakorlati életben. Minden haciendának még van a maga munkásnépe és atyaiilag gondoskodik a maga peon jairól, hogy azoknak állandó munkajok legyen az ősi birtokon. Ezek a jobbágyok földet, házat kapnak a hacienda urától.

Ha kivándorló munkásaink Mexikóba tévednek a mezőgazdaságban — tekintettel a régi jobbágyszerű állapotra — alig kapnak szabad munkát, mint amilyen a napszám szakmánuvka. Egy mexikói zsentri sem zavarja

mivel ennél a formális és adminisztratív kérdésnél is kétharmad többséget követeltek, az észszerű és célszerű indítvány elbukott. 76 szavazat volt mellette, 46 ellene. Tehát csak öt szavazat hiányzott a kétharmad többséghez. Kétségtelen, hogy itt megint a határszéli páholyok majorizálása döntött, mert azok a tradíció mellett szavaztak. Ujból kiderült, hogy a *magyar szkség* nem ur a maga portáján, mert a bécsi tvk szavazata megakadályozza a magyar tvk túlnyomó többsége akaratának érvényesülését. Okvetlen megérkezett az ideje annak, hogy e tekintetben valamit tegyünk.

Ünnepi hangulat s emelkedett szellem csupán az ünnepi beszédekben nyilatkozott meg. S itt első sorban *Bókay* Nm. tv. és *Messinger* (?) h. Nm. tv. munka megnyitó beszédeit kell kiemelnünk. A progressiv szkségnek vezérei akarnak lenni s a progressiv szkség érzi, hogy azok is. Az elszigeteltek törpe minoritásának ez fáj s ez az, ami bizalmatlansági indítványt sugallta. A Nagygyűlés lelkes bizalmi nyilatkozatából (Jászi Oszkár et consortes) vezetőink megérezhették, hol van megbízható, készséges és lelkes táboruk és erőt meríthetnek a további küzdelmekre és kitartásra (a Lipótvárosban).«

Az impresszionista azután *Quartier la Tante* tv.-ről emlékezik meg. Ez a férfiu azon fáradozik, hogy megalkossa a szkség *világszövetségének* az eszméjét. A *Patria* p. hívta meg a jeles férfiut, ki aztán a kérdésről előadást is tartott a nagygyűlésen. Hogy ezt a kérdést is megvilágítsuk s tisztán lássuk a szabadkőművesek egységét, pár sorban a »Dél« nyomán megemlékezünk róla.

Hevesi tv. dolgozta fel a kérdést irodalmilag, hogy a világszövetség eszméjét megvilágítsa. *Hevesi* tv. terve szerint tudvalevőleg a világ szabadkőművességének legyen egy központja, ahol irodát tartana fenn. Ebben a központban — időnkint — talán félévenként ülést

meg munkás viszonyai összhangját azzal, hogy idegen munkásokat fogadjon be haciendájára, akiknek munkabéretét különben is készpénzben kellene megfizetni, míg ellenben peonjait terményekben fizeti ki.

Ennélfogva a bevándorló munkás a mezőgazdaságban csakis a szerencsétlen szerződéses munkát vállalhatja, oly munkanemekben s oly körülmények között, hol a mexikói földművelő nép nem hajlandó munkát vállalni.

1907. év július havában El Pasóból Torreon át Durangóba s onnan a Sierra Madre hegyláncon átkelve Mazatlanba utaztam, elszörnyedve láttam az idegen munkások sanyaru helyzetét. Később az Egyesült Államokban is többekkel találkoztam, kik iszonyattal gondolnak vissza a mexikói zsarnok munkaadókra és munkás-közvetítő ügynökökre.

Ezek a munkásközvetítő ügynökök a nagyvárosokban munka nélkül vesztglő idegeneket jövedelmezőnek látszó és könnyű munkára elszerződtesik. Mikor azonban a munkások a napokig tartó utazás után kiszállnak a vonatból, akkor látják, hogy bizony őket bányákba akarják vinni. Ha ilyenkor a rászédtt munkások erősebbnek érzik magukat, akkor szétverik az

tartana egy kormányzó tanács, mely az egyes Országok Nagymestereiből vagy ezek helyetteseiből állana. A brüxellesi szks kongresszuson azonban kiderült, hogy ennek a tervnek megvalósítása igen igen nagy akadályokba ütközik. Különösen azért, mert magában a *szkségben nincs meg az összetartozandóság érzése, nincs egység, nincs szolidaritás.* A nemzetközi konferenciától távol tartották magukat a német, az angol, az amerikai tvk. Szinte dokumentálták ezzel a maguk szeparasztikus álláspontját. A kongresszust ez mélyen megrendítette, annál szívesebben járult hozzá, hogy Neuchatelben működő nemzetközi bureau kereit szélesbitse, melynek élén Quatier La Tante áll. »A jeles férfiu« a jelen viszonyok között ő még elérhetetlennek tarja a magyar szkség tervét, mert az egyes országok Nagypáholyai között nincs meg a kellő szolidaritás. Szóval nincs meg az egység. A tvk széthuznak.

Azt hisszük, hogy ehhez a hivatalos tudósításhoz nem kell kommentár. *A tvk széthuznak.* Csak nyugodtan be kell várni az időt, amikor a teljes szakadás áll be. Mert a nyugodt temperamentumu magyar csak egy ideig bírja ki azt a vad előretörtetést, azt a rombolást, amelyet az ifju radikális és türelmetlen csoport visz véghez. Nem adunk neki sok időt, s a radikális, szociologus csoportból oly szépen válnak ki a nemzetiek és hazafia elemek, ami látványnak mindenestre igen ügyes dolog lesz. Az ülésnek a magunk részéről beható tárgyalását, *Bókay*, *Messinger*, *Pollák*, stb. tvk ünnepi beszédének ismertetését más alkalomra tartjuk fenn magunknak.

Miniszterek Bécsben. *Bécsből* jelentik: *Khuen-Héderváry* miniszterelnök hédervári birtokáról Bécsbe érkezett, ugyancsak Bécsbe jött Badenből automobilon *Lukács* László pénzügyminiszter és Budapestről *Hazai* Samu miniszter is. A miniszterek folytatni fogják a husvéti ün-

örököt, kalauzokat, hogy megszabaduljanak a kényszer munkától. Az ilyen erőszakoskodások napirenden vannak Mexikóban s azt odaát az amerikai Egyesült Államokban régóta tudják már. Ez teszi érthetővé azt a mély gyűlöletet, mely az amerikai népet Mexikó s főleg Diaz ellen ingerli.

Amerika sohasem nézhetne jó szemmel a mexikói egészségtelen állapotokat s igyekezett is magától távol tartani a kellemetlen szomszédot. De mindaz, ami Mexikóban történik, nem lehet közömbös az Unió kormányára nézve, mert hisz Amerikának közel 2 millió dollárt meghaladó tőkebefektetése van Mexikóban. Nagyon is közel fekszik az időpont, mikor a mexikói zavaros állapotoknak az Amerikai Egyesült-Államok azzal vet véget, hogy azt annektálja.

Bizonyára csak nyerni fog ezáltal az amerikai köznép, amelynek ezidőszert valóságos rabszolgasorsa van. Magok a mexikói liberális napilapok, melyek a közállapotokat figyelemmel kísérik folyton, figyelmeztetik a kormányt azok tarthatatlanságára. Az »Actualidades« című lap írja, hogy: A peonok (Mexikóban így nevezetnek azok, kik adósságaikat munkavégzéssel törlesztik) egyik haciendádó által, mint rab-

Április 8-án nyílt meg
Kálmán és Kálmán

Egész éjjel francia és magyar konyha.
Nagy Sándor-utca 4. szám.

Erdélyi Borozója

Kitünő erdélyi borkülönlegességek.
Szolid és előzékeny kiszolgálás.

Fővárosi mintára,
pazar eleganciával
berendezve! □ □
Nagy Sándor-utca 4. szám.

nepek által megszakított katonai tanácskozáskat. Khen-Héderváry *magánkihallgatásra megy a király elé*, de ennek a kihallgatásnak időpontja még nincs megállapítva. A miniszterek ma és holnap maradnak Bécsben.

Apponyi tanársága. Husvét előtt bejárta a lapokat a hír, hogy a minisztertanács foglalkozott Apponyi tanárságának kérdésével és elhatározta, hogy nem fogja javasolni a királynak Apponyi kinevezését. Ezzel szemben a valóság az, hogy az egyetem fölterjesztése még nem is került a miniszter elé, annál kevésbé foglalkozhatott tehát vele a minisztertanács. Különben az a hír járja, hogy a kormány — a mi egész természetes is — nem szándékozik nehézségeket gördíteni Apponyi kinevezése elé,

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató:

Április 20. Városi közgyűlés.

Április 23. A kath. kör záróünnepélye este 6 órakor a főgimnáziumban.

Április 27. D. u. A Bihar megyei nőegylet évi közgyűlése.

Április 30. Erkel ünnepély a főgimnáziumban

A Kath. Kör. záróünnepélye.

A Katholikus Kör vasárnapi hangversenyére a jegyek ma délelőttől kezdve már kaphatók Láng József üzletében. A záróünnepélynek műsora a következő:

1. Goldmark Sakuntala. Nyitány. Két zongorán előadják: Varró Zsófi, Barabás Erzsébet, Lukács Anna, Ötömösy Olga.

2. Jézus él. Megnyitó beszéd, tartja: dr. Vucskics Gyula.

3. Schumann. Novelette E-dur. Liszt Paganini Étude, E dur. Zongorán előadja: Szalay Stefánia.

4. Curschmann terzett. a) Ti prego, b) Addio, c) Az ibolya. Előadják: dr. Bathory Oszkárné (soprán), Csipkés Sándorné (alt), dr. Krüger Jenő (tenor). Zongorán kíséri Belezny Antal.

szolgák adatnak át a másiknak. Magában Mexikó városában adás-vetés tárgyát képezi az ember. Tolvajok, csavargók, eldősödött szegények a forró vidékek ültetvényeire deportáltak és szabott áron adatnak el.

A szerződött munkások fényképeit a szerződési okmányokra illesztik, hogy ha azok esetleg megszőknek, eredményesebben nyomozhassák őket.

Mexikóban a rossz hiteltörvények következtében az adós rabszolgaságba kerül. Az apa munkával le nem törlesztett adóssága annak halála után rászáll a fiúra, vagy a család tagokra, kiknek azt munkával kell letörleszteniük, ha pénzben le nem fizethetik.

Legkétségbeejtőbb a »Jaquí« indiánok helyzete. Az »Imperial« nevű mexikói lap panaszosan mondja egyik 1909. évi számában, hogy három hónap alatt 1300 bennszülöttet ejtettek rabságba s hurcolták a kaucsukfa ültetvényekre kényszermunkára.

Nem csoda tehát, hogy a felkelő nép oly engesztelhetetlen gyűlölettel viseltek a kormány iránt, s oly kitartást tanult a csapataival folytatott ütközetekben

5. Schubert trio. Előadják: Nagy Ferenc (violin), Kürti István (cello), Szalay Stefánia (zongora).

Jegyek a meghívó előmutatása mellett máától kezdve Láng József könyvkereskedésében 2 és 1 koronáért ülőhelyekre, állóhelyekre pedig 60 fillérért válthatók, valamint a hangverseny előtt a pénztárnál. A tiszta jóvelmet a kör könyvtárának céljaira fordítják.

* **Személyi hír.** Dr. *Hoványi Géza* országgyűlési képviselő Nagyváradra érkezett.

* **Ünnep után.** A Husvét szent ünnepe véget ért. Kedves, verőfényes idő kedvezett mindkét nap. A templomok zsúfolásig megteltek ájtatos hűvekkel; különösen a székesegyházban ünnep első napján óriási közönség volt jelen az ünnepélyes szent misén és predikáción. — Délben mindkét nap ezernyi és ezernyi közönség lepte el a korzót; színes, eleven élet nyüzsgött a Rákóczi-ut egész hosszában, amilyent régen nem láttunk. A pompás, derült időben igen sokan rándultak ki a Püspök- és Félix-fürdőbe.

* **A románok nagyhete.** A görög szerződésük most ülik az Üdvöztető kisenvedésének emlékeztetere szentelt időszakot: a Nagyhetet. Ma tartják meg a templomokban a nagy-szerdai szertartásokat.

* **Széchenyi püspök bucsuzása.** Husvét vasárnapján bucsuzott el a győriektől Nagyvárad püspöke, gróf *Széchenyi Miklós*. Vasárnap délelőtt még ő mondotta Győrött az ünnepi szent beszédet s ő tartotta a szent misét is. Tizenegy óra után fogadta a győri kath. autonómiai képviselőtestület küldöttségét, délelben pedig Győr város küldöttségét, melynek vezetője és szónoka *Goda Béla* főispán volt. A főispán bucsu beszédére a püspök meghatva válaszolt. Megkapó és ötletes módon bucsuzik el Nagyváradra távozó püspökétől a katolikus sajtó győri organuma, a *Dunántúli Hírlap*. Husvét melléklet gyanánt emléklapot adott ki, mely a távozó püspök érdemeit méltatja s képekben mutatja be a Széchenyi püspök által létesített kulturális intézményeket. Itt emlíjük meg, hogy püspökünk butorai szanyi kastélyából nagyrészt már Nagyváradra érkeztek s már meg is kezdték azoknak a nagyvárad rezidenciában való elhelyezését.

* **A csendőriskola építése.** A Nagyváradon létesítendő végleges nagyszabású csendőriskola ügyében érdemlegesen a csütörtöki városi közgyűlés határoz. Ugyanis a csendőriskola részére szükséges terület átadásának kérdése ez alkalommal kerül harmadszor a város törvényhatósága elé. A miniszter tegnap elküldte a csendőriskola terveit és a várossal kötött szerződést. Ezekre a csütörtöki közgyűlés határozata alapján rávezetik az elfogadásról szóló záradékot.

* **Uj gyorsvonatpár Nagyvárad és Budapest között.** Sas Ede törvényhatósági tag érdekes indítványt terjesztett Nagyvárad város törvényhatósága elé. Ebben kéri, hogy írjon fel a város törvényhatósági bizottsága a kereskedelmi miniszterhez, egy új gyorsvonatpárnak beállítását iránt, amely lehetővé tenné, hogy Nagyváradról egy nap alatt lehessen megérni a fővárost akként, hogy a nap egy ré-

szét az elintézendő ügyekre lehessen felhasználni s még este 10—11 órára vissza lehessen érkezni Nagyváradra. Az életrevaló indítványt bizonyára elfogadja a törvényhatóság, csak a miniszternél is olyan könnyen menjen a dolog.

* **A városi árvaszék újjászervezése.** Nagyvárad város árvaszékének módosított szabályrendeletét tudvalevőleg a belügyminiszter helybenhagyta. E szerint az árvaszéki helyettes elnöki állás átszerveztetett elnöki állásra s egy új árvaszéki ülnöki állást rendszeresítettek. A városi tanács a csütörtöki közgyűlésre beviszi a jóváhagyott szabályrendeletet meghirdetés céljából s az új ülnöki állásra kihirdetik a pályázatot, akként, hogy a május havi közgyűlésen már be is töltik az állást.

* **Nagyvárad város hivatalos közlönyének 7-ik száma** ismét a szokásos érdekes tartalommal jelent meg. A lap élén közli az adófizetésnek posta útján történő fizetéséről szóló szabályrendeletet. Ezután hozza a csütörtöki közgyűlés tárgysorozatát, részletes ismeretessel, ami által minden ügyről kelő tájékoztatást nyerhet bárki. A villamosmű február havi mérlegét, a kiadott építési engedélyeket s hivatalos hirdetményeket hozza még a lap, melyet *Pásztor Bertalan* aljegyző szerkeszt.

* **Halálozás.** Mint őszinte részvétellel értesülünk, *Eiselt Ferenc* életének 73. házasságának 43. ik évében folyó 17-én elhunyt. Az elhunytat hat gyermeke és számos rokona gyászolják. Temetése ma délután 3 órakor lesz a Szaniszló-utcai gyásházától.

* **Vasuti felüljárók Kolozsvári-utcán.** Kolozsvári-utcán a m. á. vasutak vonalát pályaszinben keresztezi az országút s a folyton növekvő vasuti forgalom miatt ma már csak a legnagyobb nehézségekkel és állandó veszedelem mellett lehet a közúti forgalmat itt lebonyolítani. Ezért Nagyvárad városa már korábban kérte itt felüljáró építését, mert ha a közel jövőben kiépítik a két helyi vasutállomás között a kettős vágányt, teljesen lehetetlen az országúti átjáró fentartása. A város által kívánt felüljáró azonban igen nagy összegbe kerülne, ezért most a máv. igazgatósága ártirt a városhoz, hogy Várad Velencén a máv. más két pontján hajlandó felüljárókat építeni, ami által a forgalom még könnyebben lebonyolítható lesz. Mindenesetre a városnak nagyon vigyázni kell, nehogy olyan mulasztást kövessen el, mint 1869-ben, ezen vasutvonal építésénél elkövetett a kálvária-utcai stb. hidak építésének engedélyezé-ével.

* **Érdekes és hasznos találmány.** Érdekes beadványt intézett tegnap Nagyvárad városához *Steller Antal* mérnök. Ajánlja, hogy az általa feltalált és szabadalmazott burkolási anyagot használja a város a villamos sínek mellé, mert azzal meg van oldva az a kérdés, amely oly sok kellemetlenséget okozott nem csak nálunk, hanem az egész kontinensen. Az általa feltalált módszer mellett a burkolat nem hasadozik fel a sínek mellett, hanem teljesen épen marad. Igen jól lehet ezt a szabadalmat használni a csatornafedőknél stb. Ajánlatához bizonyítványt is csatol Budapestről, ahol a főváros egyik leforgalmasabb helyén próbálták ki a szabadalmazott burkolatot s az teljesen bevált.

Meglepő kötéréjű.

Rendkívül kiadó.

Kitűnő és olcsó.

PORTLAND

SCHAUMBURG-LIPPE herceg beremendi gyárából.

CEMENT

KONDOR DEZSŐ, Nagypiacz,

FÜCHSL-PALOTA, Telefon 969

Cementcsövek, fedellemez, elszigetelőleme, aszfalt és cement munka. Mintákat ingyen küld

* **Névváltoztatás.** Kurländer Ede, a »Magyar Bank« vezérigazgatója, Nagyvárad város közgazdasági előadója, belügyminiszteri engedéllyel vezetéknévét »Kenéz-Kurländer«-re változtatta.

* **Nagy tűz a ládagyárban.** Nagy tűzvész pusztított husvét első napjára forduló éjszakán Velencén, ahol leégett a Flegman Dávid ládagyára. A tűz éjjel egy órájában keletkezett s félelmetes gyorsasággal terjedt. A könnyen gyúló és égő anyagok jó tápot nyújtottak a tűznek s pár perc alatt lángokban állott az egész telep. A tűzoltóság, úgy a központi, mint a velencei különítmény hamarosan ott termelt a vész színhelyén s nagy erőfeszítéseket tett a tűz gyors lokalizálására. Nagyon megnehezítette azonban a munkájukat a vízhiány. A vízvezetési hálózat ugyanis idáig már nem terjedt s a tűzoltók az árokból szivattyúzott vízzel oltották a tüzet. Három órai kemény munka után sikerült a tüzet lokalizálni s s a telep egy részét megmenteni. Mintegy 4 vagon faanyag égett el körülbelül tízezer korona értékben. Tegnap délelőtt megtartották a tűz által elpusztított telepen a szokásos tűzvizsgálatot, amelyen Ördömy Gyula v. mérnök, Graczer Lajos tűzoltó parancsnok és Vadász József kerületi biztos vettek részt. A hivatalos szemle megállapította, hogy a telep tényleg határvonalon belül épült, de a máv engedélyével. Ezrel szemben azonban a tulajdonos nyilatkozatot adott ki, hogy az esetleges károkat viseli. A vizsgálat valószínűsítette, hogy a tüzet valamelyik mozdonyból kipattanó szikra okozta.

* **Botrány a Vatikánban.** Ilyen és hasonló címek alatt olasz és német liberális lapok nyomán több fővárosi katolikus ellenes lap (Pesti Napló, Világ stb.) nem régiben azt írta, hogy a vatikáni államtitkári hivatalból hivatalos iratok tüntek el, amelyeket több újságnak kínáltak megvételre. A híresztelésekre vonatkozólag az Országos Pázmány gyesület védőirodája Rómából a következő híreles magántávarati értesítést kapta március 20-án. Az igazság az, hogy a napokban egy nyilvános könyvtárlejtés alkalmával valaki »Az államtitkári hivatal jelentései« c. kéziratot kínált megvételre. A kéziratot, amely 1814-ből való és a bécsi kongresszus idejében lefolyt hivatalos levelezést tartalmazza, Msgr. Ugolini nyomban megvásárolta. A megejtett vizsgálat azután kiderítette, hogy a kézirat egy már régebben elhunyt kardinális könyvtárából való, ahol valószínűleg már évek óta hevert. Eltűnéséért tehát sem az államtitkárságot, sem annak alkalmazottait legtovábból sem érheti vád. Az ilyen értelmű híresztelések tendenciozusak vagy téves értesültségen alapulók.

* **Négy új kapu.** Eddig — Fiumén kívül — csak Csáktornyan keresztül lehetett a kivándorlónak elhagyni az országot. Es ezen az egy kapun is mentek tömegesen ki az emberek. Csáktornyan ugyanis a kormány régi szerződéses hajós vállalatának a Cunard hajós-társaságnak eddig kivándorlási irodája volt. Ennek az irodának az utóbbi időben nagyon megcsappant a dolga mivel a kivándorlási kedv is alább hagyott. Ily formán redukálni kellett volna tehát ennek az egynek is a sze-

mélyzetét. Es most mi történt? Hogy nagyobb kedvet kapjanak a kivándorláshoz és hogy könnyebb legyen a kivándorlás módja a kormány megengedte az új kiviteli hajós társaságnak, hogy Pancsován, Ujvidéken, Gomboson és Gyékényesen létesíthessen kivándorlási irodát. Ha ez így tart legközelebb még külön szabadalmazott ügynökeik is lesznek a társaságoknak, akik a monopolizált kivándorlási szállítás érdekében házaiva fognak kivándorlókat gyűjteni.

* **Megdézsmált virágos-kert.** Molnár Géza kuriai bíró, Vízvezeték-utca 36. sz. alatti házának udvarára, ismeretlen tettes 2 méter magas kerítésen keresztül bemászott és a virágos kerítől 14 fő fehér nárcis virágot elloptott. A rendőrség a nyomozást megindította.

* **Ongyilkos leány.** Szekszárdról jelentik: Egy fiatal urileány öngyilkossága tartja izgalomban a várost. Cservényi Iлона, Cservényi Lukács és Stratt Iona egyetlen leánya tegnap reggel ágyában szíven lőtte magát és meghalt. Cservényi Iлона 22 éves gyönyörű szép és kedves leány volt. Vasárnap délután még egy nagyobb társaságban mulatott és este szüleiivel jókedvűen távozott. Másnap reggel édes apja revolverével a szívébe lőtt. Holttestét felboncolják és beszentelés után a kolozsvári családi sírboltba szállítják. A városban azt beszélik, hogy a leány szerelmes volt egy fiatal emberbe, de a szülei nem engedték, hogy hozzámenjen.

* **Csendháborítás a rendőrség szomszédságában.** Körös-utcán, a városháza és egy iskola szomszédságában épületes dolgok történnek. Erről regél most egy panaszos beadvány a városnál. A Csesztivé-intézet bérházában lakók adták be a panaszt, mert a nyugalmuk állandóan meg van zavarva; éjjelenként nem tudnak a udni attól a pokoli lármától, zajtól, zárórántuli muzsikálástól, s nem ritkán verekedésekkel tarkított valóságos orgiáktól, ami a szemben levő Szabó-féle kurta kocsmában végbe megy. Azonkívül nappal, különösen a délelőtti órákban, nem tudják lakásaikat szel-lyesztetni, a Szabó féle kelmetestő és vegytisztító miati, mert annak keményebből irtóztató bűz és füst ömlik ki, amely elárasztja az egész környéket. — Ugylátszik, hogy a rendőrség nem akar tudomást venni azokról a botrányos állapotokról, amelyek a Szabó-féle kocsmában napirenden vannak s amiket még a város végén sem lenne szabad megtűrni.

* **Lopás a templomban.** Tóth István vaskereskedő segéd bejelentette a rendőrségen, hogy f. hó 15 én este a Szt. László-templomban ismeretlen tettes kilopta nadrágja hátsó zsebébe elhelyezett pézartárcáját 45 korona tartalommal. A rendőrség a nyomozást megindította.

* **Alaptalan vádak.** Az Orsz. Pázmány Egyesület védőirodája közli velünk: A Regisi Szent Ferenc egyesületről az utóbbi napokban két förmedvény jelent meg Az Ujság c. lap hasábjain, melyekben gúnyosan emlékezik meg a cikkíró az egyesületnek a szegény házasulandók érdekében kifejtett jótékonyaságáról. Azonkívül bűnös gazdálkodással vádolja meg a nagy missziót teljesítő egyesületet egy az 1909 év-ből eredő hibás elszámolás miatt. Ami a szóban forgó hibás elszámolást illeti, az egyáltalá-

ban nem az egyesület vétke mulasztásából ered. Tény az, hogy az 1909. évi nyomtatott pénztári kimutatásban a bélyeg és egyéb illetékekről szóló tétel nem foglaltatik benne. Ez a tétel azonban a pénztári kimutatást átnéző korrektor hanyagsága folytán maradt ki, de az egyesület könyveiben rendesen el van számolva. A korrektor ezen hibáját írta fel Az Ujság című lap, igazságtalanul megvádolván az egyesület volt igazgatóját, Zatkovich Bélát, aki még az 1909. év végén megvált az egyesülettől és a mostani vezetőségtől. Ami a cikkíró többi kirohanásait illeti, azokat szóra sem érdemesítenék, ha nem a nemes és erkölcsi szempontból roppant fontos missziót teljesítő Regisi Szent Ferenc Egyesület jó hírűségének megóvását tartanók szemünk előtt. Mert téves, sőt rosszhiszemű a cikkírónak az az állítása, hogy az egyesület nem fejt ki áldásos működést a szegény házasulandókkal szemben. Hogy az eredmény nem olyan fényes, mint azt az egyesület szeretné annak első sorban a hatóságok rideg közönye az oka, melylyel nagyon megnehezítik az egyesület áldásos működését. Az okmányok beszerzésére, a rendőrségi lakásbizonylatok kiváltására óriási összegeket kénytelen fordítani az egyesület, mert tőle épp úgy megkivánják az ezekért járó illetéket, mint másoktól. Azonkívül az összes országokra, sőt Amerikára is kiterjedő levelezés is rendkívül nagy s mint-hogy portó kedvezményt nem élvez az egyesület, ez is jelentős összeget emészt fel. Ez az oka, hogy az egyesület nem fejthet ki még nagyobb jótékonyaságot. Mindamelllett azért, amit a nagymérvű kiadások mellett megtesz a szegény házasulandókért, csak dicséretet és nem gúnyos, rágalmozó cikket érdemel. Az Ujság epés tollú cikkírója részéről is.

* **Halálos véletlen.** A nagyvárad ügyészségnek telefonon jelentették, hogy Veres Károly bölcsi pusztai lakos tegnapelőtt feleségével Okányból egy talyigán hazafelé tartott, miközben fegyvere valamiféle módon véletlenül elsült és összeroncsolta koponyáját. Az ember azonnal meghalt sebébe.

* **A zentai tűz.** A vasárnap délutáni pusztító tüzről a következőket jelentik Zentáról: A villanyos világítás vasárnap este fél 11 óráig szünetelt, mert a felsővezeték, mely a városháza tetején vonul keresztül, elolvadt. A vaksötét város a magasan égő két toronnyal, a városháza tornyával és a templomtoronnyal, kísérteties látványt nyújtott. A tűz messze a határon kívül ellátszott. Szegeden és Szabadkán az a hír volt elterjedve, hogy egész Zenta leégett. Tegnap kezdtek meg a romok eltakarítását, a mi nagyon nehezen megy, mert a falak bedüléssel fenyegetnek. A városháza tetőpárkányai még tegnap leomlottak. A tűzoltóság, amelynek a két egyszerre égő épület adott dolgot, hat fizetett tagból és önkéntes tűzoltókból állott. Jurcsák Pál, aki, mint tegnap megtörtük, a lángok között a városháza tornyának erkélyére szorult, előbb maga is oltott és csak azután próbált menekülni. Bajtársai, Szupics Béla valóban halálmegvető bátorsággal mentette Jurcsák életét. A leégett római katolikus templomot Gózon István plébános a Gazdák biztosító szövetkezeténél biztosította tűzkár ellen. Csernoch János, az új püspök nem hagyta jóvá a biztosítást és utasította a plébániát, hogy az üzletet a Generalival kösse meg. A Generali

Próbababákat, kerti-butorokat, gyermek-kocsikat és gyermek hajtányokat, utazó-, kézi-, piaci-kosarakat, kefeárukat, gyermekszékeket stb. jól olcsón és nagy választékban

JANKY ANTAL UTÓDA kishidfői

Telefon: 8.

kosár- és lámpaáru-üzletében vásárolhat.

Telefon: 8.

zentai fiókjának nincs tudomása arról, hogy a templom náluk biztosítva volt és így valószínű, hogy az elégett felszerelések és műtárgyak értéke, melyek közül csak Than Károly negyven ezer koronás oltárképét mentették ki, nem térül meg.

* **Terjed a kanyaró.** A vármegyének jelenleg legegésztelenebb járása a vaskohi járás. Ebből a járásból nincs olyan nap, hogy ne érkeznek be jelentés valamilyen járvány fellépéséről. A tegnapi nap folyamán a főszolgabíró arról tett jelentést, hogy Vaskohszeletén hét házban egyszerre 10 kanyarótól fertőzött gyermeket talált az orvos. A főszolgabíró kéri a járvány kimondását. Az óvintézkedéseket foganatosították.

* **Nem engedi a fiát vallásoktatásra.** Jauernik József városi napidijással sok baja van az iskolásoknak és a kir. tanfelügyelőségnek. Jauernik Józsefnek a fia a községi elemi iskolába jár, de a hittant nem tanulja, mert az atyja nem engedi hittan órára, dacára, hogy már többször meg lett intve s figyelmeztette az iskolások is törvénytelen eljárására. A hatósággal szemben is nyíltan kijelentette, hogy sem neki, sem gyermekének nincs szükségük semmiféle vallásra. A királyi tanfelügyelő tegnap átiratot intézett Nagyváradi városához, amelyben kéri, hogy Jauernik József ellen a hatóság alkalmazza a magasabb büntetést (8 korona) s ha ennek dacára még mindig vonakodnék fiát a vallás oktatásra bocsátani, indítsa meg a hatóság az eljárást, hogy a gyermek részére hivatalból rendeljenek ki gyámot. Azt hisszük, hogy Jauernik Józsefnek pedig orvosra volna szüksége.

* **A régi haragosok.** Margittán a leggyűlöltebb ellenfelei voltak egymásnak Szücs István és Töcsér Sándor. A két fiatalember gyűlölete még a gyermekkorból származott. Az utóbbi időben már annyira kiélesedett a két ember közti helyzet, hogy halálra keresték egymást. Töcsér csizmaszárában hatalmas szurókést hordott, hogy kedvező alkalommal kitöltse bosszuját. Húsvét másodnapján Töcsér és Szücs találkozott egymással az utcán. Töcsér mikor Szücs mellé ért, úgy meglökte ezt, hogy a járdáról lefordult. A két ellenfél ezután veszekedni kezdett, majd verekedésre is került a sor s e közben Töcsér kirántotta csizmaszárából a kést és azt markolatig dőlte Szücs hátába. Szücs eszméletlenül rogyott össze. A sebesülés oly súlyos, hogy felépüléséhez semmi remény sincs. Töcsért a csendőrök elfogták s a nyomozás befejezése után kísérik az ügyészségre.

* **Rendőri hírek.** Folyó hó 16-án délután Boros Róza 40 éves asszony a Tükörcs utcán összeesett és meghalt. Az orvos-rendőri vizsgálat megállapította, hogy Boros Róza halálát idült alkoholiszmus folytán beállott szívszélhűdés okozta. — Folyó hó 17-én este Handó József 60 éves házmester beszélgetés közben összeesett s meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a halált szívszélhűdés okozta. — Friedmann Mayer bejelentette, hogy a Zöldfe-utca 33. szám alatti lakásának pincéjéből 3 méter bükhasáb tűziját ismeretlen tettes elvitte. A rendőrség a nyomozást megindította. — Szolga József fuvaros tegnap előtt délután kocsiával az Aranyszarvas szállóhelyen szállt meg. Amíg a lovakat a kutaál

megittatta, ismeretlen tettes a kocsi helyezett báránybőr bundát ellopta. A rendőrség a nyomozást megindította.

Tavaszi újdonságaim
CIPŐ, KALAP
és uri divatcikkekben megérkeztek
REICHARD áruháza

x **Vadászok figyelmébe.** Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Rákóczy-ut Moskovits-palotában egy modern fegyverüzletet nyitottam, hol mindennemű fegyverek, revolverek és töltények kaphatók. Fegyvereket szakszerűen javítok Ladányi József puskaműves és fegyverkereskedő. A vadászati évad vége felé közeledik. Felhívom a fegyvertartók figyelmét, hogy fegyvereiket javítás végett bizalommal hozzák műhelyembe. M. kir. lőporáruda. Telefon 269.

Uj! Uj! Uj!

Saját érdekünkben menjünk hölgyeim

RADÓ és KERTÉSZ

női divatáruházába, Kossuth-u. 2. Ahol a következő friss, szép új áruk, napernyők, ruhaszövetek, francia delainok, angol zephirek, csipkék, sejmek, ruha díszek, harisnyák, elsőrendű vászon és asztalneműk május 15-ig nagyon olcsón adtnak el. Ne vegyünk parti árukat, mert e cégnél olcsóbban vehetünk friss szép új árukat.

x Néhai főtitkár **Makutz Ernő** theol. könyvtárát míg a készlet tart *olcsón* kiárusítom. Benkő Artur könyvkereskedő Rákóczi-ut 10.

GÁL FERENCZ

játék diszmű és sport áruházát
a Sas passageba
= helyezte át, =

a hol mindennemű női és férfi divatcikkek, gramofonok, lemezek, utazókofferek stb. a legjutányosabb árban szerezhetők be.

Borzalmas lesz a tavasz

azoknak, kiknek szeplőt és májfoltot hoz. Ezt egyedül a torony alatti **Ujvárosi drogéria** Hóvirág krémje szünteti meg

Értesítés.

Van szerencsénk a mélyen tisztelt háztulajdonos urak becses tudomására hozni, hogy **Óváry Lajos kályhás üzletét** átvettük s az eddigi szolid alapon folytatjuk **ÓVÁRY TESTVÉREK**

cég alatt.

Kiváló jóságú modern és izléses kályháinkkal, pontos kiszolgálással és becsületes munkával óhajtjuk továbbra is mélyen tisztelt megrendelőink elismerését kinyerni s a boldogult elődünk által szerzett bizalmat továbbra is fentartani. A legdivatosabb és legegyszerűbb

cserépkályhák

állandóan raktáron vannak.

Javítási munkák a legrövidebb idő alatt eszközöltetnek. Nagybecsű megrendeléseiket kérve, vagyunk tisztelettel **Óváry Testvérek kályhás iparosok**

(Óváry Lajos utóda).

Csengeri-utca 27. szám.

x **Csabagyöngye és Kossuth** oltóveszszők kaphatók **Vaday Józsefnél** Körös utca 43. Ugyanott két hold **Lucernaföld** eladó vagy bérbeadó. 294

Ifj. Rimanóczy Kálmán
műbutorgyára

Városi raktár Fő-u., Rimanóczy-palota.

Állandó butorkiállítás. Egyes butordarabok avagy egész lakásberendezések, iparművészi tervezések és költségvetések díjmentesen eszközöltetnek. Uj szerkezetű service-asztalok mahagoni, palisander és citromfából. A Zsolnay-féle gyárak kizárólagos képvisellete, eredeti gyári árak mellett.

x **Az „Illatszere Király”** nál az olcsó vásárlás még egyre tart. A közönség tömegesen keresi fel a Weiszlovits-palotában levő kitűnő hírű céget, mert mindenki meggyőződött, hogy az Illatszere Királynál a legkitűnőbb árukat a legolcsóbban bocsátják a közönség rendelkezésére. 266

Hölgyeim!

Kelim, gobelin és Smyerna újdonságaimra felhívom figyelmüket. Okvetlen nézék meg. ::

TÁTRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

Megnyilt!

Czillér Imre

nagyáruháza Szt-László-tér 1.

HUSVÉTI HÉT 1911. április hó 10-től április hó 15-ig minden cikkben rendkívüli olcsó árak!

a volt **KUNZ JÓZSEF és TÁRSA** cég összes helyiségeiben újonnan átalakítva. A látványosságzámba menő új áruház megtekintésére a mélyen tisztelt közönséget minden vételkötelesség nélkül tisztelettel meghívom.

Double-kelme
ujdonságok
FLEGMAN
cégnél, Bémer-tér.
128

x **Stern a villamos** a javított dr. Just Wolfram égőket (hisz már más nem is létezik) 20 gyertyától 50 gyertyáig szombat esti fél 7 órától vasárnap délelőtt 10 óráig Korona 250 ért árusítja, nagyobb vételnél engedmény. Elvállal szakmájához tartozó mindennemű villamos világítási, villamos jelző csengő, telefon és villámhárító munkákat a legolcsóbb áron. Bémer-tér. Telefon 556. B

CZAPPALVI JÓZSEF
mázoló, épület és butorfestő
Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 11 szám.
Helyi és vidéki telefon szám: 1001.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m.: fa- és márvány utánzat készítését, épület, üzleti, kávéházi és gyógyszerári berendezések és butorok festését, kerti butorok zománcozását és porcellán utánzást. Vidék megrendeléseket a legpontosabban készítik Tisztelettel
368 Czappalvi József.

Kolosváry Sándor
ékszerész, arany és ezüstműves üzletét
folyó év május 1-én áthelyezi
míg az építkezés tart Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házba, az Orsolya zárda templomával szemben.

Legelegánsabb és
legmodernebb
fényképek
külföldi tanulmányok és tapasztalatok alapján
Molnár Jenő
(Janak utóda) műtermében

Törlesztéses kölcsön!
Feltételek:
Teljes árfolyam
5.65 annuitás.
LÁSZLÓ ERNŐ
bank és kereskedelmi irodája
Nagyvárad, Lévay-palota,
Ezredévi emlék-tér sarok.

x **Mikor pártoljuk a hazai ipart?**
Ha a termék van olyan jó, mint a külföldi, ha beszerzése előnyös. Ime itt az alkalom magyar ember készítménye, magyar termék, mégis kiállja a versenyt bármely külföldivel. Ki ne hallotta volna hírét a Siklinél beszerezhető Gyulatinnak, mely megóvja a fogat a romlás, porlás és lazulástól, letisztítja a fogról a feketeséget, barnaságot, a fogfájást rövid idő alatt megszünteti s mégis alig kerül napi használata személyenként 1 fillérbe. Kérjük minden gyógytár és droguériában, valamint fűszer és fodrász üzletben a Sikli Gyulatint. Ára üvegekint 1.50 és 3 korona. Főraktár Sikli Józsefnél Halász-utca 10. számú háznál, mely 1950 koronát jövedelmez és még beépíthető telekkel bir, szabad kézből eladó.

Uj virágüzlet!
Fratrics Janos
kereskedelmi és műkertész.
Kertészeti telepe: Szent János. — Virág-
: : esarnoka: Szent János-utca 1 szám, : :
ahol minden időben frissen
vágott virágokból készülnek
báli, menyasszonyi s alkalmi csokrok
szép kivitelben, előnyös árak mellett.

Tudósítás!
Tudatni kívánom az igen tisztelt eddigi megrendelőimel és az elegáns ruhákat szerető úri közönséggel, hogy
a tavaszi és nyári szöveteim
megérkeztek. Angol és belöldi szövetekben oly nagy választékkal rendelkezem, hogy bármelyik fővárosi céggel felveszem a versenyt, ugyszintén az előállításban is, ami a saját vezetésem alatt történik
Nagybecsű pártfogást kér
FRIEDLÄNDER
angol úri szabó cég
Nagyvárad, Szent János utca 4. sz.
Mintákkal kívánatra háznál szolgálok.

SZINHÁZ.
Heti műsor:
Szerda: Babuska. (Előszór.)
Csütörtök délután ifjúsági előadásul Romeo és Julia, este: Babuska.
Péntek: Babuska.
Szombat: Magdoina. (Rákosi Jenő népdramája.)
Vasárnap délután: Hercegek saszony, este: Babuska.
Magdoina. Vasárnap este Rákosi Jenő parasztszínművét újították fel. A ma már kissé érzélgőnek tetsző darabnak érdekességet kölcsönzött az, hogy együtt lépeitől benne anya és leány, E. Kovács Mariska és Polgár Ma-

riska. Hogy E. Kovács Mariska alakítása kiválóan magas művészi színvonalon állott, az magától értetődik; tehetsége, tudása, teljes erejükkel érvényesültek. Szép sikere volt Polgár Mariskának is. Szerepét sok meleg érzéssel játszotta s általában egészen jól eltalálta a szerepének megfelelő igaz hangot. A többi szerep is a legjobb kezekben volt: Hunyady, Angyal Ilka, Tóth Elek, T. Pogány Janka, Leővey Leó, Pápayné, Turányi is sokban hozzájárultak az est sikeréhez. Gózon szerepével Székely próbálkozott, elég szereacsétlenül; igaz, hogy beugrott, de benne is maradt.

Fall premier a Szigligeti-színházban.
Hozzászólt már a több nagyvárosokkal együtt a nagyváradai közönség is, hogy egy-egy Fall-operett bemutatóját a szezon legnagyobb eseményének tekintse, mégis úgy tetszik, hogy a ma esti premier megtetőzi még az Elvált asszony parázssikerét is. Ugyanaz az izzó várakozás előzi meg a Babuska bemutatóját, amit ebben az időben csak a Cigányszerelem előtt volt tapasztalható, ezt a darabot pedig alig egy lépés választja már el a huszonötödik előadástól. A közönség előzetes sejtése sohasem szokott tévedni, most különösen nem, mert a Babuska operettben Fall ötletes, melódiaiban dúz, fülbemászó zenéje aratja most diadalait a kontinens operett színpadain. A hamisítatlan Fall-zenéhez méltó keret a mulatságos, érdekes pikárdiai hirtória, a Szigligeti színház pompás új diszletezése és az elsőrendű szereposztás, amely a közönség előlegezett rendkívüli érdeklődésével kapcsolatban nagyon tüzes, tapsos premiért ígér a Babuskának. Rozalilla szerepében Károlyi Leona remekelni fog, annyira az ő temperamentumára és hangjára van írva. A Babuskát Zsigmondi Anna adja bájos jelenetekkel és szenzációs toaettekkel, Tóthának megint kacagató szerep jutott, a Pruniérné. Az operett férfigárdája s az összes komikusok mind-mind fölvonulnak a pikárdiai és párisi színeken.

Ifjúsági előadás. Romeo és Julia kerületi csütörtök délután előadásra. Shakespeare örökké szép, romantikus tragédiáját, a legmodernebb átírásban és jelenetkezéssel adja a Szigligeti színház ifjúsági előadásképpen. A szerepeket a legjobb drámai erők viszik. A színház, amely mindig gondosan ügyelt délutáni és ifjúsági előadásainak színvonalára, ezuttal is a legjobbat fogja nyújtani.

A kulisszák mögött. Erdélyi Miklós igazgató, lassankint az összes kitűnő primadonnákat sorra elhozza a nagyváradai színpadra egy-két napi vendégszereplésre. Ugy értesülünk, hogy legutóbb Széll Gúttával tárgyal, akit kétnapos vendégszereplésre szeretne megvenni. A híres primadonna a Nebántsvirágban és Luxemburg grófjában tervezi nagyváradai fölépéseit. — A nagyváradai színház legközelebbi bemutatója »A millió« lesz, amire máris szorgalmasan készül a színház drámai személyzete.

Vas és rézbutor
gyári raktári

Szék rényagy 3 matraccal 19 korona
Sodronybetű 10 korona
Rézkarmiss 5 korona
Gyermekágy 24 koronától feljebb, kapható
Kohn Adolf
vaskereskedőnél Nagyvárad, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

EGYESÜLETEK.

A Kath. Kör választmányi ülése. A nagyváradai Kath. Kör igazgató választmánya ma szerdán este 6 órakor rendes havi ülést tart, melyre a tagok ezúton is meghívottak.

NYILTTÉR.

BÚTOR

átköltözés miatt,

OLCSÓ

gyári árban

REISZ bútorgyárában

május 1-től

Rákóczi-ut 14.

Uj férfi szabó üzlet!

Van szerencsém az igen tisztelt eddigi megrendelőimnek és a közönség tudomására hozni, hogy tanulmányutamból hazatérve, üzletemet **Lévai palotába,** (Körös-oldal) **áttelelyeztem.** Tanulmányutamból kifolyólag a legkényesebb igényeket is pontosan ki fogom elégíteni. Tavaszújdonságaimat személyesen a legújabb divatkelmékből választottam ki, melyek már raktáron is vannak. Nagybecsű pártfogást kér

FISCHER,

uriszabó.

Lévai palota.

Körös-oldal.

Telefon: 951.

219

TÁVIRATOK.

Héderváry Bécsben.

Bécs, április 18.

(Saj. tud.) Héderváry és az osztrák miniszterelnök között semmiféle jegyzék váltás nem történt. Tény az, hogy Héderváry kapott az osztrák miniszterelnektől egy levelet, melyben a tárgyalások új módozatára tett javaslatot azonban a magyarok részéről ez sem nyert elfogadást. Héderváry ma kihallgatáson jelenik meg a király előtt.

Az új püspökök szentelése.

Budapest, ápr. 18.

(Saj. tud.) Az új püspökök felszentelése valószínűleg csak május havában lesz meg. A felszentelést a pápai levél késlekedése miatt kell halasztani.

Giesswein Sándor az amerikai magyar tanszéken.

Budapest, április 18.

(Saj. tud.) Az amerikai egyetemen létesítendő magyar tanszékre illetékes helyről nyert információk szerint Giesswein Sándort akarják megnyerni. Giesswein kinevezése érdekében Apponyi Albert járt közbe.

A mexikói forradalom.

Chihuahua, ápr. 18.

Híelt érdemlő forrásból származó jelentések szerint Durango, Oahuilla és Zakatecas államok fontos városai között a vasúti összeköttetést elpusztították. Sok száz lakos, akiknek a harcokban semmi részük nincs, el van vágva a forgalomtól. Sok ember elhagyja családját, hogy a fölkelőkhez csatlakozzék. Itt az a vélemény uralkodik, hogy a forradalom délen állandóan egyre terjed.

Dougias, ápr. 18.

Az Agua Prieta melletti csatában a felkelők a szövetségi csapatok támadását sikeresen visszaverték. Később új sáncrődéseket emeltek. Veszteségeik hír szerint csúszkák, míg a szövetségi csapatok súlyos veszteségeket szenvedtek. Az amerikai vámbházat több ízben érték a golyók. Két amerikai katona megsebesült. A felkelőknek amerikaiak ivóvizet nyújtottak át a határvonalon.

Halálos automobil szerencsétlenség

Arad, április 18.

(Saját tudósítónktól.) Ma Arad és Makó között súlyos automobil szerencsétlenség történt. Martingál Károly két társával Aradról Makóra akart menni automobilon. Utközben a gép tengelye eltört. Az utasok az ultra vágódtak. Martingál agyrázkódást szenvedett s meghalt.

Vasúti összeütközés.

Budapest, április 18.

Spandauból (Németország) jelentik: Vasárnap délután az iteni központi pályaudvaron súlyos vasúti szerencsétlenség történt. Egy helyi vonat, amint berobogott a pályaudvarra, áthaladt egy olyan váltón, amely nem volt megrög-zítve.

A mozdony áthaladt a váltón, a következő három kocsi azonban a szomszédos vágányra siklott és felborult. Két utas súlyosan megsérült, míg tíz más utast a leeső podgyászok sebesítettek meg. Egy waggon teljesen összezúzódott. A szerencsétlenség miatt a közlekedés hosszabb időre megakadt.

REGÉNYCSARNOK.

NYOMOR.

Írta: Hjalmai Knuth

Fordította: Vörös József.

44

10 korona! Ki küldte nekem ezt a pénzt? Csak most jutott eszembe, hogy ki küldhette. Elpirultam, szégyeltem magamat, rekedten kiáltam Ylajai nevét s a fejemet ráztam.

Hisz még tegnap is azon gondolkodtam, hogy büszkén megyek el mellette, ha valahol találkozom vele. Hogy közömbös leszek nem törődöm többet vele. S most ő szánakozik rajtam s szánalomból, merő szánalomból áldozatot hoz értem. Nem, nem, nem, az én szerencsétlenségemnek már sohasem lesz vége! Még vele szemben sem lehetek becsületes ember, akármire mentem, mindenütt posvány... posvány.

A térdemig, a mellemig érő posvány, melybe el kell süllyednem, menthetetlenül el kell vesznem. Itt a vége! Ez a vége! Elfogadni 10 koronát, elfogadni idegen összekapargatott filléreit, kifizetni vele a lakbért... Istenem.

Talán összegyűjtögethették én is 10 koronát s visszaadhatnám? Visszamehetnék talán az asszonyhoz s visszakérhetném; talán vissza sem adná?

Vagy talán más megoldást is találok, ha jól összeszedem az eszemet? Ha igen jól összeszedem? Persze, hogy közönséges gondolkodás nem használ semmit, úgy kell gondolkodni, hogy csodálatos legyen... Leülök és gondolkodni kezdek.

Most négy óra lehet. Egy pár óra múlva beszélhetnék a színház igazgatójával, ha addigra elkészül a drámám. Előveszem a kéziratot s az utolsó részét meg akarom írni; gondolkodom, izzadom s előlről olvasom az egészet, de nem tudok tovább írni.

Csak ne okoskodnék annyit! Csak ne volnáb olyan önféjű! Aztán irok. Leírom mindent. Akármire jut eszembe, leírom.

Azt mondom, hogy megszállt az ihlet, meg akarom vele csinálni önmagammat s elhitetem magammal, hogy most írom a legszebb részt. Ez nagyszerű! Valóságos kincs ez a mondat, csak ird oda!

Az utolsó mondatok sértik a tületem. Nagyon elütnek az első jelenet hangulatától s egy parányi középkor sincs a szerzetes beszédében. Az írómat harapdálom, felugrom, szétépek a kéziratot, kalapomat az utca kövezetére hajtom s rátaposok. Elvesztem! Uraim és hölgyeim, én elvesztem!

Amott egy rendőr áll s reám néz. Az utca közepén áll s rám bámul. Mikor felállok, egymásra nézünk. Felteszem a kalapomat és mellette lépek.

— Nem tudná megmondani, hogy hány óra? — kérdelem.

Egy percig habozik s egyre rám néz.

— Négy — mondja.

— Helyes, — mondom — négy óra! Amint látom érti a dolgát. Köszönöm. Hálásan fogok önre gondolni.

Elmentem. Bámulva nézett utánam s az órát még mindig kezében tartotta. A Royal előtt megfordultam s visszaneéztem: még mindig reám nézett.

Haha! Így kell bánni ezekkel a bestiákkal! A legválogatottabb szemtelenségeket kell velük elkövetni. Ez imponál ezeknek a kutyáknak, ettől megriadnak!... Meg voltam elégedve önmagammal s tütyörészni kezdtem. Semmi fájdalmat nem éreztem most s ruganyos léptekkel mentem keresztül a piacon.

Hiszen teljesen egyre megy, akár vissza küldöm azt a tíz koronát akár nem. Ha nekem küldték, akkor az enyém, s aki küldte, annak bizonyosan nincs rá szüksége. Aztán ha vissza akarom küldeni, ugyanazt a tíz koronát kell visszaküldenem, csak nem küldhetek vissza akármilyen bankjegyet.

Megfigyeltem a járókelőket, mindenféle közömbös gondolat támadt a fejemben: a tizkoronás azonban azonban még mindig a fejemben motoszkált.

Ókölbe szorítottam a kezem s dühöngtem. Még megsérted velem ha visszaküldöd! Miért küldened hát vissza? A tejetem ráztam: Nem köszönöm szépen! Addig hordod fen: az orrod, míg bele nem ütöd valamibe. Jobbra-balra osztogatom a tizeket, az első durva szóra felforr a véred... No most itt vagy.

Hát kértem én ezt a pénzt. Hiszen alig volt a kezembe, máris tudtam rajta s olyanoknak adtam, akiket sohase látok többé.

Igen, olyan ember vagyok, aki az utolsó garasig megtízeli, amivel tartozik. Aztán Ylajali nem tánta meg, hogy pénzt küldött, hiszen adta; minek kinezom hát magam ilyen gondolatokkal.

Szegény kis lány bizonyosan szerelmes belém... Aztán önmagam előtt hengegtem vele, hogy ez a lány bizonyosan szerelmes belém... Kétségtelen, hogy szerelmes, szegény kis lány...

Ó! óra. Ujra fájdalmat érzek. Előre nyujtom a nyakam s mereven nézek a Elefántgyógyszertár felé. Nagyon éhes vagyok most s valami lángra kapott a gyomromban. Egyszerre a kofámat látom magam előtt.

Felemelkedem s gondolkozom. Igen, az én kofám, akinek pénzt adtam s aki most is még itt ül az Elefántgyógyszertár előtt. Fűtyentek, csettintek az ujjaimmal s a gyógyszertár felé megyek.

Csak nem kell hengegni! Mindegy most már mindegy! Az ember végre is belehal a sok, nagy büszkélkedésbe...

Odamegyek s az asszony elé állok. Mosolygok s úgy integetek, mint afféle ismerős. Aztán így szólok:

— Jó napot — mondom. — Már meg sem ismer?

— Nem én — mondja vontatottan s rám nézett.

Mosolygok, mintha kitűnő tréfának tartanám, hogy nem akar rám ismerni.

— Nem emlékszik arra, mikor egy pár koronát adtam magának! Akkor egy szót sem szóltam magának! én nem szoktam olyankor beszélni. Tisztességes emberek közt nem kell mindent megbeszélni, minek minden csekélységért szerződéseket kötni? Haha! Bizony, én adtam magának azt a sok pénzt.

— Na! Csakugyan maga volt? Nini... rá is ismerek... csakugyan...

Nem akartam, hogy megköszönje a pénzt s ezért közbevágtam:

— Most eljöttem a kalácsomért. Ezt nem érti.

— A kalácsért, — ismétlem — most el akarom vinni — mondom s hangosan nevetek. El is veszek egy kalácsot az asztalkáról.

Az asszony feláll s úgy tesz, mintha védeni akarná az áruit s értésemre adja, hogy sohasem hitte volna, hogy visszajövök.

Nem? Igazán nem? Igazán nagyszerű asszony!

(Vége köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A **Belvárosi Takarékpénztár** tőkét emeli. A nagyváradi pénzügyvezeték oly rohamosan fejlődnek, hogy kénytelenek egymásután alaptőkéiket felemelni. A város kereskedelme és ipara nagy lépésekkel halad előre s újabb vállalkozások új tőkét igényelnek. A Belvárosi Takarékpénztár vezetősége is elhatározta, hogy a bank alap tőkéjét fel fogják emelni s e célból az intézet igazgatósága április hó 27-én délután 4 órára rendkívüli közgyűlést hívott egybe.

Az aprójezők veszedelme. A földmivélségi miniszter tegnap körrendeletileg értesítette a vármegyék törvényhatóságait, hogy a szárnnyasok között dúló járvány megfékezésére végett a legszigorubb intézkedéseket fogantossítsa. Egyszersmint tekintettel arra, hogy a járvány terjesztésének a kereskedők és lakosság hanyagsága az oka, a miniszter meghagyta, hogy a mulasztókkal szemben a legnagyobb szigorral járjon el a hatóság.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése: Budapest

A kedvezőtlen időjárás folytán az árak ma is 10—15 fillérrel magasabbak voltak. Elkelt 15 000 mm. buza

Határidők sáralata:

Áprilisi buza	— — — —	12.50
Májusi buza	— — — —	12.50
Októberi buza	— — — —	10.96
Áprilisi rozs	— — — —	9.12
Októberi rozs	— — — —	8.66
Áprilisi zab	— — — —	8.42
Októberi zab	— — — —	7.56
Májusi tengeri	— — — —	6.—
Juliusi tengeri	— — — —	6.14
Augusztusi repce	— — — —	14.10

Nagyváradon.

Buza	— — — —	11.—	11.40
Rozs	— — — —	7.30	7.50
Tengeri	— — — —	5.40	5.60
Zab	— — — —	8.50	8.60
Arpa	— — — —	8.—	8.—
Lóheremag nyers	— — — —	52.—	65.—
Lóheremag ólomzárolt	— — — —	92.—	95.—
Lucernamag ólomzárolt	— — — —	240.—	—

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	822.25
Osztrák hitelrészvény	— —	650.—
Jelzálogbank	— —	480.—
Leszámitoló és pénzváltó	— —	567.—
Osztrák államvasut részvény	— —	750.—
Közuti vasut	— —	754.—
Rimamurányi vasmű	— —	690.—
Beocsini cement	— —	835.—
Városi vasut	— —	402.25

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCKICS GYULA

Nagyvárad-város rendőrkapitányi hivatalától.

5361—1911. szám.

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy a szokásos tavaszi lövisségát a folyó évben a következő sorrendben lesz megtartva:

1. Ujváros, Külváros, Olaszi városrészekben, továbbá a külterületeken lakó tulajdonosok lovaira nézve f. évi április hó 22-én (szombaton) reggel 8 órakor a lóvásártéren.

2. Váradvelencén, Váralján és Csillagvárosban lakó lótulajdonosok lovaira nézve pedig f. évi április hó 23-án (vasárnap) reggel 8 órakor a lóvásártéren.

Felhívom a lótulajdonosokat, hogy lovaikat (szamarákat, öszvéreiket is) a kijelölt helyen és időben állatorvosi megvizsgálattatás céljából annál is inkább állítsák elő, mert ellenkező esetben a vizsgálatról elmaradt lovak kényszer előállítására fog elrendelteni, s azok a tulajdonos költségén lesznek megvizsgálva, egyben pedig az igazolatlanul elmaradt lovak tulajdonosai ellen a kibégási eljárás is folyamatba tétetik. Nagyvárad, 1911. március 24.

Eleméry,

rendőrfőkapitány helyettes.

270

Nagyvárad-város rendőrkapitányi hivatalától.

8267—1911. szám.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad-város rendőrkapitányi hivatala, mint I. fokú iparhatóság közhirrre teszi, hogy a Bihar megyei Takarékpénztár Kossuth-utcai zálogkölcson üzletében a lejárt és meg nem hosszabbított, illetve ki nem váltott zálogtárgyak f. évi április hó 26-ik napján reggel fél 9 órakor kezdődő árverésen el fognak adatni.

Ezen árverésről az érdekelt elzálogosítók oly figyelmeztetéssel értesítetnek, hogy az árverés alá kerülő tárgyak tételszámai a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján, valamint a zálogüzletben kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagy-Várad, 1911. április 9.

GERŐ,

r. főkapitány.

77

Meghívó.

A „**Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság**“ Nagyváradon saját helyiségében *folyó hó 27-én, csütörtökön d. u. 4 órakor* rendkívüli közgyűlést tart, melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívotnak.

A rendkívüli közgyűlés tárgyai:

1. Az alaptőke felemelése
2. Az alapszabályok 5., 11., 22., 35., 36., 45. §-ainak módosítása.
3. Két igazgatósági tag választása.

Nagyvárad, 1911. ápril 19.

Az igazgatóság.

Jegyzet: A közgyűlésre a részvényesek az alapszabályok 11. és 14. §-ai értelmében oly figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy aki azon résztvenni és szavazatát érvényesíteni kívánja, nevének álló, vagy a közgyűlést megelőzőleg 4 héttel előbb nevére írt részvényeit az intézet pénztáránál összes, még le nem járt szelvényeivel együtt a közgyűlés napját megelőző harmadik nap déli 12 óráig letenni tartozik.

Nagyvárad-város rendőrkapitányi hivatalától.

7395—1911. szám.

Hivatalos hirdetmény

a védhímlő oltásról.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala közhirrre teszi, hogy az 1887. évi XXII. tc. ezzel kapcsolatosan a m. kir. belügyminiszter által 1887. évben 40180. sz. a. kiadott körrendelet értelmében a város területén hivatalból eszközözlendő védhímlő oltásokat a városi tisztviselők folyó évi május 7-ik napjától kezdve és folytatólag minden vasárnap délelőtt 9—11 óráig Ujváros, Kert-utca 9. szám alatt a tüzoltó laktanya nagytermében fogják megtartani.

Annak előrebocsátása mellett, hogy oltásra köteles minden gyermek életének első évében, újraoltásra köteles pedig minden gyermek, ki 12-ik életévét betöltötte s az utolsó 5 évben valóságos hólyagos hímlőt ki nem állott, felhívom a város közönségét s különösen a szülöket, gyámokat, kereskedőket és iparosokat, hogy a még be nem oltott vagy újra oltásra kötelezett gyermekekkel, illetve tanoncokkal a jelzett helyen és időben megjelenni annál is inkább szigorú kötelességüknek ismerjék, mivel ellenesetben az idézett tc. 11. §-a alapján 2-től 100 koronáig terjedhető pénzbüntetésben marasztalom őket.

Nagyvárad, 1911. évi március hó 30. napján.

Gerő,

r. főkapitány.

290

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyvárad, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkaért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.
192**TÁTRAY és TARSAI**

Vasöntöde és gépgyár. Nagyvárad, Össi-tér.

Elvállal: Épület és műlakatos munkákat, vízvezeték és csatornázási munkákat, gyárak teljes berendezését, közlőműveket.**Gyárt:** gazdasági gépeket és ekéket, magánjárókat és cementipari gépeket.Biharvármegye legnagyobb gépjavitó
műhelye.

Műszaki gépészmérnöki iroda.

Bumbera Istvánpapi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.Ugy a helybeli mint
a megyei főtiszte-
lendő papság szál-
litója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

Dajkovits E.fényirodájában
Sas palotaesküvői felvételek a leg-
diszesebb elrendezésben,
villany felvételei speciálitása
utólérhetetlen.Bel- és kültöldi összeköttetéseinknél fogva ajánljuk 4%-os alapon legelőnyösebb feltételek mellett, előzetes költség nélkül, törlesztéses kölcsönt a birtok forgalmi vagy becsértékének $\frac{2}{3}$ része erejéig. A kölcsön két hét alatt elintézhető. Részletes felvilágosítással vagy ajánlattal levélileg vagy szóbeli megkeresésre, azonnal díjmentesen szolgálunk.**HERCZEG IMRE és TÁRSA**

Banküzlete.

Budapest, VII. k. Erzsébetkörút 44. szám.

május 1-től V. Nádor-utca 34. sz.

2—3 középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak

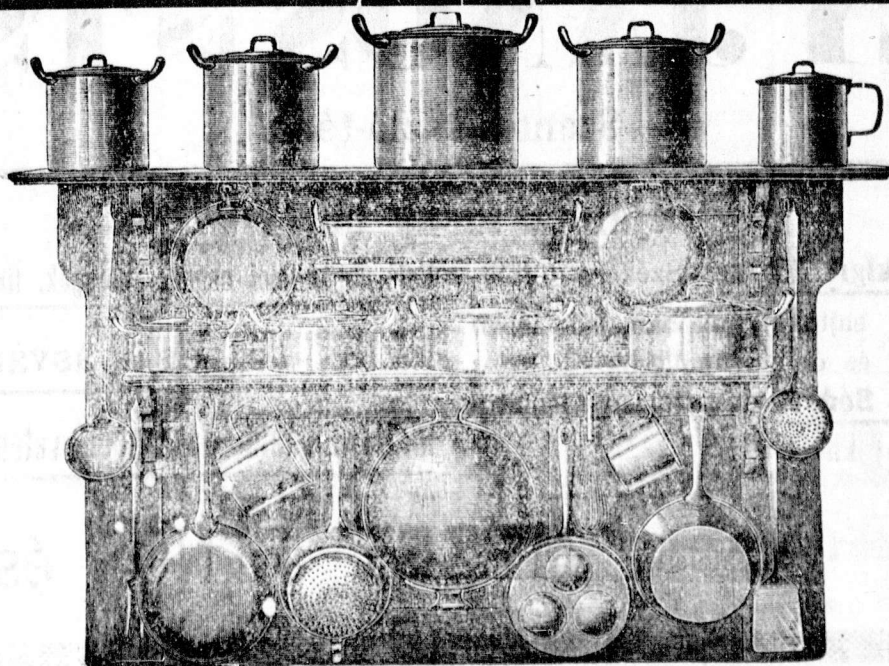
felvétetik

Szent László-nyomda
R.-T.-nál.**Jégszekrények**rendkívül nagy választékban,
viktartánnal vagy anélkül,
további fagyaltgépek, kerli-
butorok a legutányosabb ár-
ban kaphatók

289

ANDRÉNYI KÁROLY és FIAI

cégnél NAGYVÁRAD.

NAGYVÁRAD
KOSSUTH LAJOS-UTCA 5. SZ.
BÉMER-TÉR, (BAZAR-ÉPÜLET.)**TARSOLY és RISZTÓ**különlegességek vaskereskedése
Rákóczi-ut. Telefon 390. sz.Modern
konyhaberendezések
zománcos és tiszta
aluminiumból.

Tavaszi ujdonságok

Vasbutorok u. m.:

szekrényággy
3 matraccal**K 19.50.**

Gyermekágyak

K 26-tól.

Óvakodjunk a molyoktól!

Közhasznú intézmény!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét felhívni e célra berendezett molykár ellen védő, biztosító és raktározó intézetemre. Elfogadok nyári gondozásra felelősség mellett bármely értékes ruhákat, szörme árukat. Férfi- és női városi bundák, uci bundák, szőnyegek, függönyök, gailérok, karmantyukat stb., saját műhelyemben kijavítva, tisztán hiba nélkül szolgáltatva vissza. Kivánatra azokért házhoz küldök, az üzlet tűz és betörés ellen biztosítva van. Becses pártfogását kérve maradtam

Kiváló tisztelettel: 248

DÓZSA JÁNOS,

szücsmester
Nagyvárad. Sas-passage

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.

Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.

Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5°-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatsdót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra 161

A Z I G A Z,

hogyan lehet oly kellemesen szórakozni, mint —

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ vendéglőjében.

Kitűnő magyar konyha. A legjobb fajborok. Abonánsok polgári árban megegyezés szerint szolgáltatnak ki.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

— Belépti díj nincs. —

A vidékiek találkozóhelye.

Szállodámban szobák 1 korona

— 60 fillértől kaphatók. —

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a „NEMZETI“ szálloda, vendéglő és kávéház bérletje.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa darabja 72 fillér,

tehát 5 százalék kártell áron álni.

Mindenemű izzólámpa különlegességek, fényképező-lámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

12 lóerőtől 12 lóerőtől minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénporok szállítását, berakását és minden a szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb áron mellett.

Költségvetések ingyen.

villamos világítás

Telefon szám 514.

Felszerelő telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat

Biharmegyei =
takarékpénztár
zálogháza =
= e hó 26-án =

árverést

tart. Kéretnek a t felek
zálogjegyeik
rendezésére.

280

MEZEY JÁNOS és TSA cég

Telefon 249.

Szent László-tér.

Telefon 249.

Ajánlja idény cikkeit

Bőjtőre Friss Tea-vajat 1/2 kgr. 45 kr. Székely tömlőtúrót, mindennemű csemege sajtokat, olajban, sósvizben pácolt halakat, ét-olaj, hazai és déli gyümölcsök.

Husvételre Prágai és Kassai Sódart cukortojások, legkitűnőbb fűszer és különleges faj kávé

Bel- és külföldi cognac, pezsgők, likörök asztali és csemege borok.

Friss töltésű ásvány és gyógyvizek.

MAUTNER-fele gazdasági vetemény és virágmagvak.

Tisztelettel

MEZEY JÁNOS és TÁRSA.